

Podsumowanie współpracy Stowarzyszenia Harcerskiego z Muzeum Powstania Warszawskiego

Podczas uroczystego otwarcia stałej ekspozycji Muzeum Powstania Warszawskiego prezydent stolicy Lech Kaczyński powiedział - *Otwarcie muzeum to sukces grupy ludzi, których można uznać za zapaleńców*. Tym milej tego słuchać, gdy organizacja, do której się należy brała i bierze czynny udział w realizacji tego projektu.

Gdy we wrześniu 2004 roku dyrekcja Muzeum Powstania Warszawskiego zaproponowała Stowarzyszeniu Harcerskiemu udział w przygotowaniu ekspozycji na sześćdziesiątą rocznicę wybuchu walk przyjęliśmy wyzwanie. Postawiliśmy sobie cele:

- Nawiązanie współpracy z Muzeum Powstania Warszawskiego.
- Wzięcie czynnego udziału w przygotowaniach i przebiegu obchodów 60 rocznicy PW - w tym również w czasie otwarcia MPW.
- Zebranie informacji nt. dokumentów, pamiątek, zdjęć, przedmiotów i przekazów z okresu Powstania Warszawskiego i przekazanie ich do Muzeum Powstania Warszawskiego.
- Zebranie relacji cywilnych uczestników walk - przeprowadzenie przez zastępy wywiadów z osobami mieszkającymi w Warszawie w sierpniu i wrześniu 1944 roku.

Decydując się na pomoc w tworzeniu Muzeum Powstania Warszawskiego kierowaliśmy się chęcią niesienia służby: tym, którzy polegli, bo należy się im pamięć; tym, którzy żyją, bo naszym obowiązkiem jest pochylić się przed ich odwagą i wiarą; tym, którzy urodzili się po Powstaniu, bo naszym obowiązkiem jest przekazać pamięć, którą zbierzemy.

Współpraca opierała się na kilku ważnych wydarzeniach.

We wrześniu wszyscy zastępowi, drużynowi i komendy hufców spotkały się z Dyrektorem Muzeum Powstania Warszawskiego. Wtedy to też Rady Drużyn podjęły decyzję o przystąpieniu do realizacji projektu, którego celem było nagranie wywiadów z uczestnikami powstania.

Na początku listopada (3-11.11) chętne zastępy, indywidualne harcerki i harcerze wzięły udział w zbieraniu pamiątek powstańczych. Przy współpracy z muzeum informowaliśmy warszawiaków o zbliżającej się zbiórce. W czasie dwóch przydzielonych naszej organizacji dni jeżdżąc zabytkowym tramwajem, rozdawaliśmy ulotki na przystankach oraz odpowiadaliśmy na wszelkie pytania pasażerów na temat zbliżającej się akcji. Następnie w czasie kilku dni wspieraliśmy muzeum w zbiórce pamiątek. Pomagaliśmy m.in. przy przygotowywaniu sali, jeździliśmy po osoby niemogące samemu przyjechać, pełniliśmy dyżur przy telefonie, obsługiwaliśmy szatnie, pomagaliśmy pracownikom

muzeum w odbiorze pamiątek, kierowaliśmy warszawiaków z przystanków na miejsce zbiórki.

W grudniu Stowarzyszenie Harcerskie uczestniczyło w wigilii zorganizowanej dla kombatantów w Muzeum Powstania Warszawskiego.

Od grudnia rozpoczęła się również praca drużyn z bohaterem Hufców. W czasie zbiorów poprzez gry, oglądanie kronik filmowych, słuchowiska, kominki wprowadzaliśmy drużyny w cykl Powstanie Warszawskie. Następnie zastępy posługując się kwestionariuszem oraz dyktafonem przeprowadziły kilkadziesiąt wywiadów (zastępy nagrały od jednego do czterech wywiadów) z żołnierzami i cywilami PW.

W lipcu nasi instruktorzy pomagali pracownikom muzeum w przygotowaniu otwarcia MPW. Odbyło się kilkanaście spotkań, na których omawialiśmy programowe i techniczne szczegóły. W tym samym czasie instruktorki *Sadu* pomagały w rozdawaniu zaproszeń kombatantom i gościom zaproszonym na uroczystości.

31 lipca Stowarzyszenie Harcerskie wzięło udział w otwarciu Muzeum Powstania Warszawskiego. Przez cały dzień wraz z innymi organizacjami harcerskimi pełniliśmy służbę w Parku Wolności. Pomagaliśmy opiekować się kombatantami i osobami niepełnosprawnymi, rozdawaliśmy wodę, pełniliśmy warty przy sztandarach, wprowadzaliśmy zwiedzających do muzeum.

2 października (2005, 2006) integralnym elementem święta hufców było zwiedzenie przez zastępy i drużyny ekspozycji w muzeum.

Dziś patrząc z perspektywy czasu, kiedy to jesteśmy już po 61 rocznicy wybuchu PW nie do końca potrafię ocenić naszą współpracę i pomoc przy tworzeniu MPW.

Z jednej strony, można było na Nas polegać. Potrafiliśmy z pełnym, oddaniem włączyć się w projekt, którego celem jest przypominanie i utrwalanie prawdy historycznej. Potrafiliśmy zaangażować w przygotowania wszystkie drużyny, harcerki i harcerzy. Zaistnieliśmy w świadomości pracowników muzeum jak również kombatantów i ich rodzin. Naszym działaniem sprawiliśmy, że wiadome jest, iż właśnie SH przyczyniło się budowy „ich” miejsca. Poczuliśmy tą idee i poparliśmy ją swoim działaniem.

Z drugiej strony główny cel postawiony na samym początku nie został zrealizowany. Do dziś dzień nie oddaliśmy kaset z wywiadami z cywilami będącymi w stolicy w czasie tych 63 dni. Nie udało się również wyłonić osoby odpowiedzialnej od początku do końca za współpracę z muzeum. Pracujemy akcyjnie a nie planowo. Przy każdej imprezie inny instruktor podejmuje odpowiedzialność za wykonanie zadania. Jest to przyczyną braku spójności i perspektywicznego działania we współpracy z MPW

Podsumowując:

Otwarcie muzeum to sukces grupy ludzi, których można uznać za zapaleńców.

Mam wrażenie, że właśnie Nas - Stowarzyszenie Harcerskie - za takich zapaleńców można uznać. Podjęta współpraca z Muzeum Powstania Warszawskiego, przyczyniła się do otwarcia wystawy, mieliśmy ogromny wkład w tworzenie daru społeczności Warszawy dla żyjących jeszcze Powstańców. Jednakże teraz naszym najważniejszym zadaniem jest odpowiedź na pytanie czy i w jaki sposób kontynuować rozpoczętą współpracę.

Magda Tchórznicka